

دانشگاه علوم پزشکی هوشمند
Smart University of Medical Sciences

برنام‌آنگدجان رانفرت آموخت

شيوه نامه مرحله پژوهشی دوره دکتری تخصصی در دانشگاه علوم پزشکی هوشمند

مقدمه

بخش بزرگی از تحولات بنیادی در حوزه علوم پزشکی از واحدهای پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها آغاز شده و به عبارتی یکی از واحدهای زیربنایی هر دانشگاه، حوزه معاونت امور پژوهش است و توسعه کشورها نیازمند حضور و مشارکت پژوهشگران حوزه علوم پزشکی در تمامی عرصه‌های علمی است. بر این مبنا واحد مدیریت امور پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی هوشمند از ابتدا تاکنون، تلاش نموده طی یک برنامه جامع با لحاظ نمودن شرایط کشور، برنامه‌ها و اقدامات مناسبی برای حضور و مشارکت مؤثر و مفید برای توسعه و ارتقای پروژه‌ها و پژوهش‌های دانشگاه فراهم آورد.

دوره دکتری تخصصی بالاترین دوره تحصیلی در آموزش عالی است که به اعطای مدرک می‌انجامد و مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و فناورانه است. مرحله آموزشی از زمان پذیرفته شدن دانشجو در امتحان ورودی آغاز و به آزمون جامع ختم می‌شود و مرحله پژوهشی پس از قبولی در امتحان جامع آغاز و با تدوین پایان‌نامه و دفاع از آن پایان می‌پذیرد. دستورالعمل حاضر به منظور ایجاد همسویی و وحدت رویه در خصوص فعالیت‌های پژوهشی و فرایندهای اجرایی پایان‌نامه‌های دوره دکتری تخصصی دانشگاه علوم پزشکی هوشمند، تدوین گردیده است.

شرایط عمومی

- ماده ۱: پایان نامه دکترای می‌تواند دارای ۲ استاد راهنما به عنوان استاد راهنمای اول و دوم و حداکثر ۳ مشاور باشد.
- ماده ۲: دانشجو موظف است از ابتدای نیمسال دوم تحصیلی تا حداکثر پایان نیمسال سوم، استاد راهنمای اول پژوهشی خود را از گروه مرتبط در دانشگاه علوم پزشکی هوشمند انتخاب کند.
- ماده ۳: دانشجو پس از انتخاب عنوان و تصویب پروپوزال مادامی که آن را به پایان نرسانده باشد، موظف است بر اساس تقویم دانشگاهی واحد پایان نامه را انتخاب نماید. در این حال نمره پایان‌نامه در آخرین نیمسال تحصیلی وارد کارنامه دانشجو شده و در میانگین کل نمرات او منظور خواهد شد.

شرایط اساتید راهنما و مشاور

ماده ۴: استاد راهنمای اول باید عضو هیات علمی با مرتبه استادیاری به بالا و حداقل سه سال سابقه تدریس و پژوهش در دوره‌های تحصیلات تکمیلی را داشته باشد، همچنین دارای حداقل ۳ پایان نامه خاتمه یافته در مقطع کارشناسی ارشد به عنوان استاد راهنمای اول و یا ۳ پایان نامه Ph.D. خاتمه یافته به عنوان مشاور در گروه مربوطه در دانشگاه علوم پزشکی هوشمند باشد.

تبصره ۱: استاد راهنما به تقاضای دانشجو، موافقت استاد مربوطه و تأیید مدیر گروه انتخاب می‌شود.

تبصره ۲: هر دانشجو در طی دوران آموزشی فقط یکبار مجاز به تغییر اساتید راهنما می‌باشد. این تغییر باید با موافقت مدیر گروه، اساتید راهنما و کمیته تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی هوشمند باشد.

تبصره ۳: استاد راهنما حتماً از گروه آموزشی مربوطه انتخاب شود و استاد راهنمای دوم در صورت ضرورت و با توجه به ماهیت موضوع پایان نامه با تأیید شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی، می‌تواند خارج از گروه یا دانشگاه تعیین گردد. همچنین استاد راهنمای دوم، باید عضو هیات علمی با مرتبه استادیاری به بالا و حداقل سه سال سابقه تدریس و پژوهش در دوره‌های تحصیلات تکمیلی از داخل یا خارج از گروه مرتبط در دانشگاه علوم پزشکی هوشمند انتخاب گردد.

تبصره ۴: در موارد خاص به پیشنهاد گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، انتخاب بیش از دو نفر (علاوه بر استاد راهنمای پژوهشی منتخب مطابق مفاد ماده ۲۵ و استاد راهنمای دوم) به عنوان استاد راهنمای سوم پژوهشی بلامانع است.

ماده ۴: تعداد پایان‌نامه‌هایی که هر استاد راهنمای اول می‌تواند هم‌زمان هدایت آن‌ها را برعهده داشته باشد، به شرح زیر است:
الف- دو پایان نامه دکتری تخصصی (Ph.D.) در گروه مرتبط

ب- یک پایان نامه دکتری تخصصی (Ph.D.) و ۵ پایان نامه کارشناسی ارشد در گروه مرتبط

ج- در شرایط خاص تصمیم‌گیری در خصوص هدایت هم‌زمان پایان‌نامه‌ها بیش از هر یک از موارد بند الف و ب برعهده شورای تحصیلات تکمیلی و با توجه به توانایی علمی عضو هیات علمی و رعایت عدالت در بین سایر اساتید گروه می‌باشد.

ماده ۴: با پیشنهاد استاد راهنما و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی دانشگاه حداکثر سه نفر از اعضای هیئت علمی جهت مشاوره در اجرای پایان‌نامه به عنوان استاد مشاور مشخص می‌گردد.

تبصره ۶: کلیه نظرات استاد مشاور نهایتاً با تأیید استاد راهنما در تدوین پایان‌نامه اعمال خواهد شد.

تبصره ۷: تغییر استاد مشاور حداکثر یکبار، با پیشنهاد دانشجو و تأیید استاد راهنما با ذکر دلایل کافی و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی انجام می‌گیرد.

ماده ۵: در هر پایان نامه دکترا دو نفر از اعضای هیات علمی خارج از دانشگاه به عنوان داور خارجی و دو نفر از اعضای هیات علمی داخل دانشگاه به عنوان داور داخلی و یک نفر دانشجوی همتا به منظور داوری همتا پس از تصویب پروپوزال پایان نامه توسط استاد راهنما تعیین و تا دفاع پایان نامه در کلیه مراحل اجرای پایان نامه مشارکت خواهند داشت.

وظایف و اختیارات استاد راهنما

ماده ۶: مسئولیت اصلی مراحل مختلف طراحی، اجرای و دفاع پایان نامه، اطمینان از صحت علمی مطالب آن و راهنمایی دانشجوی در کلیه مراحل بر عهده استاد راهنما است.

ماده ۷: چنانچه استاد راهنما نتواند تا انتهای انجام پایان نامه هدایت دانشجو را برعهده بگیرد، باید به صورت کتبی به مدیر گروه اعلام و با توافق با دانشجو جایگزین (طبق دستورالعمل حاضر) انتخاب نماید. این فرایند باید به تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی دانشگاه برسد.

ماده ۸: مطالعه، تصحیح و تأیید گزارش پیشرفت ۶ ماهه و پایان نامه تکمیل شده به وسیله استاد راهنما صورت می گیرد.

ماده ۹: میزان ساعاتی را که استاد راهنمای پژوهشی به راهنمایی پایان نامه دانشجو اختصاص می دهد باید حداقل ۸ برابر تعداد واحد پایان نامه در هر نیمسال باشد.

دفاع از عنوان پایان نامه

ماده ۱۰: موضوع پایان نامه و پروپوزال دانشجو باید قبل از آزمون جامع در دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) توسط دانشجو تعیین و از طریق گروه آموزشی مرتبط جهت بررسی و تصویب نهایی به شورای پژوهشی گروه ارائه شود. شورای پژوهشی گروه موظف است پس از تصویب عنوان و پروپوزال پایان نامه پذیرش و ثبت عنوان آن را به صورت کتبی به دانشجو و شورای تحصیلات تکمیلی حداکثر ظرف یک ماه ابلاغ نماید.

تبصره ۸: حداکثر دو هفته پس از ارسال فرم تکمیل شده عنوان و پس از برگزاری جلسه تصویب عنوان توسط شورای تحصیلات تکمیلی، نتیجه قبول یا رد عنوان پایان نامه از طریق پست الکترونیک به دانشجو اعلام می گردد.

تبصره ۹: دانشجو پس از تأیید استاد راهنما فرم تکمیل شده درخواست بررسی عنوان خود را از طریق پست الکترونیک research.smums@gmail.com به واحد امور پایان نامه های معاونت امور دانشگاهی ارسال می نماید.

تبصره ۱۰: دانشجویان با هدایت و هماهنگی با اساتید راهنما موضوع و روش شناسی پایان نامه خود را باید با شرح ذیل انتخاب کنند:

✓ دارای نوآوری و روش شناختی مناسب باشد.

- ✓ ارتباط شفاف با رشته تحصیلی و حوزه علمی مربوطه داشته باشد.
- ✓ هم راستا با اولویت‌های پژوهشی کشور، دانشگاه و گروه آموزشی باشد.
- ✓ عنوان از مقبولیت آموزشی، پژوهشی، اخلاقی و سیاسی برخوردار باشد.
- ✓ بسته به روش شناختی کلی طرح تحقیق پایان‌نامه، یکی از زیر مطالعات به کاربردی نمودن بخشی یا همه نتایج مطالعه در بستر جامعه اختصاص داشته باشد.

دفاع از پروپوزال پایان‌نامه

ماده ۱۱: جلسه دفاع از پروپوزال با حضور مدیرگروه آموزشی، حداقل یکی از استادان راهنما، حداقل یکی از داوران داخلی، حداقل یکی از داوران خارجی، نماینده تحصیلات تکمیلی و دانشجو رسمیت می‌یابد.

تبصره ۱۱: دانشجو باید پیگیری روند تصویب پروپوزال پایان‌نامه را طبق مفاد آیین‌نامه انجام دهد و فرم‌های مربوط به انتخاب پایان‌نامه را به‌درستی و صحت تکمیل نماید.

ماده ۱۲: پس از تأیید عنوان، دانشجو می‌تواند با هماهنگی اساتید راهنما پروپوزال خود را در سامانه پژوهشیار با شماره دانشجویی خود بارگذاری می‌نماید.

تبصره ۱۲: دانشجو می‌بایست در فواصل زمانی، گزارش‌های دوره‌ای پیشرفت پایان‌نامه به صورت ۶ ماهه را در جلسه‌ای با حضور اساتید راهنما و در صورت لزوم مشاوران، یک داور خارج دانشگاهی، یک داور داخل دانشگاهی، داور هم‌تا و نماینده تحصیلات تکمیلی ارائه دهد.

ماده ۱۳: در صورت پذیرش پروپوزال منوط به انجام اصلاحات، حداکثر تا یک هفته بعد، صورت‌جلسه اصلاحات توسط مدیر تحصیلات تکمیلی برای دانشجو ایمیل می‌گردد و دانشجو باید در فرصت ارائه شده با هدایت استاد راهنمای اول اصلاحات را انجام داده و نسخه اصلاح شده را به مدیر تحصیلات تکمیلی تحویل نماید.

تبصره ۱۳: هر دانشجو بعد از تصویب عنوان و پروپوزال پایان‌نامه، فقط یکبار و با ذکر دلایل منطقی از طرف استاد راهنما و تصویب کمیته تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌تواند عنوان و پروپوزال پایان‌نامه را تغییر دهد.

دفاع از پایان‌نامه

ماده ۱۴: دانشجو نسخه نهایی پایان‌نامه را به تحصیلات تکمیلی دانشگاه، طبق دستورالعمل‌های مصوب تحویل می‌دهد.

تبصره ۱۴: زمان دفاع از پایان‌نامه بایستی حداقل دو سال پس از زمان ثبت‌نام و اخذ واحد پایان‌نامه باشد.

ماده ۱۵: کیفیت علمی و صحت مطالب پایان‌نامه دانشجو باید قبل از دفاع، توسط استاد راهنمای پژوهشی تأیید و به اطلاع شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا رسانده شود.

ماده ۱۶: دانشجوی موظف است قبل از جلسه دفاعیه در یک جلسه پیش دفاع، در حضور استادان گروه یا دانشجویان ذی ربط، موضوع تحقیق خود را تشریح نماید.

ماده ۱۷: بعد از تکمیل و تدوین پایان نامه توسط دانشجو که اتمام آن را استاد راهنمای پژوهشی اعلام می کند و پس از تأیید کتبی اعضای هیئت داوران، مبنی بر قابل دفاع بودن پایان نامه، دانشجو موظف است در جلسه ای که زمان آن را گروه آموزشی مشخص و شورای تحصیلات تکمیلی تأیید می نماید، در حضور داوران مطابق مواد مربوط در آیین نامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) از پایان نامه خود دفاع نماید.

تبصره ۱۵: جلسه دفاعیه با ریاست استاد راهنمای پژوهشی و با حضور استادان مشاور و اعضای هیئت داوران رسمیت می یابد. دانشجو موظف است در این جلسه گزارشی از کار تحقیقاتی و پایان نامه خود را ارائه نموده و از آن دفاع نماید.

ماده ۱۸: دانشجوی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) هنگامی مجاز به دفاع از پایان نامه تحقیقاتی خود می باشد که حداقل یک مقاله به زبان انگلیسی از کار تحقیقاتی در رشته مربوطه و مرتبط با موضوع پایان نامه به عنوان مولف اول و یک مقاله پژوهشی مرتبط با رشته تخصصی خود را به عنوان مولف اول یا مسئول در یک مجله معتبر داخلی یا خارجی (با ایندکس حداقل آی اس آی) به چاپ رسانده و یا گواهی پذیرش آن را اخذ نموده باشد.

ماده ۱۹: تأیید استاد راهنمای پژوهشی و استادان مشاور باید در نخستین صفحات پایان نامه درج شود.

ماده ۲۰: نمره نهایی پایان نامه بدون مقاله ۱۶ نمره است که توسط نماینده تحصیلات تکمیلی برحسب میانگین نمرات اعضاء هیئت داوران محاسبه و اعلام می گردد.

تبصره ۱۴: نمره مقالات و محصولات پایان نامه ۴ نمره است که مبتنی بر کمیت و کیفیت مقالات/محصولات و بر اساس دستورالعمل نحوه امتیازدهی محصولات پایان نامه توسط مدیریت امور پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام می گردد.

تبصره ۱۵: ملاک تصمیم گیری در خصوص نمره پایان نامه میانگین نمرات حداقل پنج تن از اعضای هیئت داوران است.

تبصره ۱۶: هیئت داوران متشکل از استادان راهنما و مشاور به همراه دو داور داخلی و دو داور خارجی با درجه حداقل استادیاری و با سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره تحصیلات تکمیلی که با پیشنهاد گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی تعیین می شوند، می باشد.

تبصره ۱۶: رتبه و نمره پایان نامه در کارنامه ثبت می شود ولی در میانگین کل محاسبه نمی گردد.

تبصره ۱۷: هیئت داوران در پایان جلسه دفاعیه پس از شور و بررسی در خصوص اصالت و صحت پایان نامه، نمره آن را با تاکید بر رتبه به شرح زیر سطح بندی می نماید.

۱۹-۲۰	قبول با درجه عالی
۱۸-۱۸.۹۹	قبول با درجه بسیار خوب

۱۶.۵-۱۷.۹۹	قبول با درجه خوب
۱۵-۱۶.۴۹	قابل قبول
کمتر از ۱۵	مردود

ماده ۲۰: در صورتیکه پایان نامه از نظر هیات داوران غیر قابل قبول تشخیص داده شود، دانشجوی می تواند در مدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند، پایان نامه خود را کامل و بار دیگر در زمانی که هیات داوران تعیین می کند. از آن دفاع نماید، دانشجویی که در فرصت های تعیین شده نتواند از پایان نامه خود دفاع نماید از تحصیل محروم شده و مدرک و سوابق تحصیلی دریافت نمی کند.

ماده ۲۱: با عنایت به نامه شماره ۱۶۹۱/د/۷۰۰ مورخ ۹۴/۰۴/۲۹ معاونت تحقیقات فناوری وزارت بهداشت و درمان کلیه طرح های پژوهشی و پایان نامه های دانشجویی که در دانشگاه ها و موسسات تابعه این وزارت انجام می شوند می بایست به تصویب کمیته اخلاق در پژوهش مربوطه رسیده باشد.